

274. 2.

VERSLAG DER COMMISSIE.

In een adres van 16 November 1932 verzoekt adressant, dat de Kamer zal bevorderen, dat het onrecht, dat hem, naar zijn meening, is aangedaan door zijn toen voorgenomen opwachtgeldstelling, zal worden hersteld, althans zooveel mogelijk alsnog zal worden goedge maakt.

Aan adressant, die de functie bekleedde van inspecteur van het Rijkstucht- en Opvoedingswezen bij het Departement van Justitie, was bij missive van den Minister van Justitie van 30 Juli 1932 medegedeeld, dat hij met ingang van 1 Januari 1933 op wachtgeld zou worden gesteld. Volgens het afschrift, dat adressant overlegt, luidde deze missive letterlijk:

„Als gevolg van de omstandigheid, dat de Regeering zich heeft vereenigd met de bezuinigingen, voorgesteld door de Staatscommissie-WELTER, zal als uitvloeisel daarvan o.m. de inspectie van het Rijkstucht- en opvoedingswezen in dier voege worden gereorganiseerd, dat deze inspectie zal worden opgedragen aan ambtenaren van de 3e Afdeling B, in verband waarmede de betrekking van Inspecteur van het Rijkstucht- en opvoedingswezen overbodig zal worden. De consequentie daarvan is, dat U met ingang van 1 Januari 1933 op wachtgeld zult worden gesteld.”

Adressant ziet nu hierin het hem aangedane onrecht, dat bij de voorgenomen opwachtgeldstelling, verbod van het te verleen eervol ontslag, dat vergezeld moest gaan van de toekenning van een wachtgeld, niet zouden zijn in acht genomen de normen, neergelegd in artikel 96, lid 2 (jo. artikel 100) van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (K. B. 12 Juli 1931, *Staatsblad* n°. 248). Volgens adressant zou het ontslag kennelijk zijn rechtsgrond vinden enkel en alleen in verandering in de inrichting van het dienstvak, waarbij hij werkzaam was, en wel allerminst in opheffing der betrekking. Bovendien zou geen acht zijn geslagen op de rangorde, aangegeven in lid 2 van artikel 96 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, in het bijzonder niet op het bepaalde onder litt. e van dit voorschrift.

Nadat inmiddels bij K. B. van 28 December 1932 n°. 46 aan adressant met ingang van 1 Januari 1933 eervol ontslag was verleend wegens verandering in de inrichting van het Departement van Justitie, heeft deze onder dagteekening van 20 Januari 1933 nogmaals een adres tot de Kamer gericht. Daarin wijzigt adressant de motiveering van zijn grief met betrekking tot het niet inacht nemen der „rangorde”, in verband met de omstandigheid, dat aan den anderen ambtenaar, op wien hij in zijn eerste adres meer in het bijzonder doelde, inmiddels eveneens eervol ontslag is verleend. Die grief zelf handhaaft hij, omdat in ieder geval ten tijde van de aanzegging zijner voorgenomen opwachtgeldstelling op de rangorde geen acht zou zijn geslagen, terwijl bovendien die rangorde, gelet op de positie van nog andere ambtenaren ten tijde van adressants ontslag, tegenover hem zou zijn geschonden. De grief omtrent den „kennelijken” rechtsgrond van het ontslag werkt adressant in zijn tweede adres breder uit, terwijl hij aan het slot een drievoudig verzoek doet:

I. dat de Kamer zal bepalen, dat het aan adressant verleend ontslag geen steun vindt in de wet en dus onrechtmatig is;

II. dat de Kamer van de bij het adres aan het licht gestelde feiten, in cas van tegenspraak, een onderzoek zal doen volgen;

III. dat de Kamer zal bevorderen, dat thans met den meesten spoed uitvoering zal worden gegeven ook aan de artikelen 3 t/m 114 (Titel II der Wet van 12 December 1929, *Staatsblad* n°. 530) in dier voege, dat den ambtenaar eindelijk het hem reeds drie jaren geleden bij de Wet gewaarborgde recht zal worden verstrekt en daarmede een werkelijk zedelijke schuld zal worden ingelost.

Ten slotte heeft adressant onder dagteekening van 6 Februari 1933 aan de Kamer overgelegd:

I. *De Nederlandsche Staatscourant van 29 December 1932, n°. 253*, waarin zijn opgenomen de Koninklijke besluiten van 28 December 1932 nos. 46 en 47, waarbij respectievelijk:

a. aan adressant eervol ontslag is verleend als inspecteur en aan den heer R. H. HEEREMA als hoofdcommies, wegens „verandering in de inrichting van het Departement van Justitie”;
b. benoemd is tot hoofdcommies de heer W. J. VAN BEEK, met toekenning van titel van inspecteur;

II. *Circulaire van den Minister van Justitie, 3de Afd. B, n°. 800, dd. 12 Januari 1933*, blijkens welke circulaire de inspectie van het Rijkstucht- en Opvoedingswezen werd opgedragen aan twee andere ambtenaren;

III. *Beschikking van wijlen Minister ORT, dd. 27 Juni 1917, A. S., n°. 615*, betreffende het Reglement op den inwendigen Dienst van het Departement van Justitie.

In het adres, waarbij adressant deze stukken overlegt, wijst hij er op, dat zou blijken uit de circulaire sub II, dat de „werkzaamheden” niet overbodig zijn geworden, hetgeen artikel 1, alinea 1, van het *Wachtgeldbesluit* als eisch stelt; en uit de beschikking sub III, dat met het gansche ontslag eigenlijk bedoeld is wijziging van dat reglement. Tevens komt hij op tegen de zinsnede in het betoog van den Minister van Justitie bij de mondelinge behandeling der Justitiebegroting, waarnaar de Minister in zijn schrijven aan de Kamer van 18 Januari 1933 verwijst (blz. 1, derden regel v. o.), waarin gesproken wordt van opheffing van een *tak van dienst*. Het Algemeen Rijksambtenarenreglement spreekt van „dienstvak”. Volgens adressant geeft deze term een ruimer begrip weer.

Afgezien van de rangorde, waarin het drieledige verzoek, aan het slot van het adres van 20 Januari 1933 is gedaan, zal de Kamer aan dit verzoek in zijn onderdeelen II en III geen gevolg kunnen geven.

In onderdeel II gaat adressant kennelijk van de meening uit, dat de Kamer zich zou kunnen begeven in een soort contradictoire behandeling. De Kamer zou hoogstens, indien zij daartoe grond mocht vinden, den Minister om nadere inlichtingen kunnen verzoeken. Dat uw Commissie in dit geval daartoe geen grond aanwezig acht, zal zij hierna bij de behandeling van het eerste onderdeel van adressants verzoek toelichten.

Aanleiding om te bevorderen, dat met den meesten spoed uitvoering zal worden gegeven aan Titel II der Ambtenarenwet 1929 is vervallen sedert bij Koninklijk besluit van 26 Januari 1933 (*Staatsblad* n°. 32) bedoelde wet met ingang van 1 Maart 1933 volledig in werking is getreden. Volledigheidshalve merkt uw Commissie nog op, dat, naar haar meening, deze inwerkingtreding aan adressant nimmer het beroep zou hebben kunnen openen op de instantiën krachtens de Ambtenarenwet, nu het besluit, waardoor adressant zich bezwaard acht, is genomen vóór de inwerkingtreding van de toepasselijke wetsbepalingen.

Wel vindt uw Commissie aanleiding om in verband met de klacht van adressant over gemis van redres volgens de Ambtenarenwet 1929 en aan de hand van diens geheele betoog het verzoek in zijn eerste onderdeel, „dat de Kamer zal bepalen, dat het verleende ontslag geen steun vindt in de wet en dus onrechtmatig is”, in het bijzonder te toetsen aan de bepalingen der wet, die bij eerdere inwerkingtreding toepassing zouden hebben gevonden.

In aanmerking komt dan artikel 58, lid 1, der Ambtenarenwet 1929.

Dit voorschrift bevat twee criteria:

a. strijd — feitelijk of rechtens — met de toepasselijke algemeen verbindende voorschriften;

b. een ander gebruik dan tot de doeleinden, waartoe een bepaalde bevoegdheid is gegeven.

Naar de meening uwer Commissie zijn geen van beide normen geschonden.

Als algemeen verbindende voorschriften komen in aanmerking artikelen 100 en 96 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement. Adressant voert wel aan, dat zijn ontslag kennelijk zijn rechtsgrond vindt enkel en alleen in verandering in de inrichting van het dienstvak, waarbij hij werkzaam was, en allerminst in opheffing der betrekking, maar hij ziet daarbij over het hoofd, dat in lid 1 van voornoemd artikel 96 gesproken wordt van ontslag wegens opheffing der betrekking of wegens verandering in de inrichting van het dienstvak. Dat in de inrichting van het dienstvak, waarbij adressant werkzaam was, verandering is gekomen, volgt met even zooveel woorden uit de missive van den Minister aan adressant van 30 Juli 1932, waarin gesproken wordt van reorganisatie van de inspectie van het Rijkstucht- en Opvoedingswezen. Dat deze inspectie als afzonderlijk bureau naast onderafdeeling B van de Derde Afdeling van het Departement een afzonderlijk dienstvak was, blijkt uit de door adressant overgelegde beschikking van wijlen Minister Ort van 27 Juni 1917, S.S. n°. 615. De signifi sche onderscheiding, die adressant maakt tusschen „dienstvak” en „tak van dienst”, welken laatsten term de Minister van Justitie heeft gebezigd bij de mondelinge behandeling der Justitiebegrooting 1933, acht uw Commissie ten deze zonder beteekenis.

Adressant stelt zelf, dat andere ambtenaren, die met hem tot één en hetzelfde dienstvak zouden behooren, niettemin hiërarchisch in andere ambtelijke verhouding stonden dan hij zelf. Inderdaad was die verhouding zoozeer anders, dat *alléén* adressant werkzaam was in het dienstvak der Inspectie, dat als afzonderlijk bureau stond naast de derde afdeling B.

Uit dit alles volgt, dat de reorganisatie der inspectie rechtsgrond was voor het ontslag, steunend op art. 96, lid 1, Algemeen Rijksambtenarenreglement, en dat in dit bijzondere geval van het in acht nemen eener rangorde geen sprake kon zijn.

In zijn schrijven aan de Kamer van 6 Februari 1933 wekt adressant den indruk, dat zijn ontslag in feite niet zou hebben gestrekt tot werkelijke reorganisatie en verandering in den dienst der inspectie. Met deze klacht betreedt hij het gebied van het „omgekeerde” gebruik der bevoegdheid, waarop de slotzinsnede van lid 1 van artikel 58 Ambtenarenwet 1929 betrekking heeft.

Adressants verwijzing naar den eisch van het Wachtgeldbesluit kan hem niet baten. Immers de rechtmatigheid van het ontslag moet zelfstandig worden beoordeeld naar de normen van het Algemeen Rijksambtenarenreglement.

Dat met het ontslag eigenlijk zou zijn „bedoeld” wijziging van het Reglement op den inwendigen dienst van het Departement van Justitie, kan bezwaarlijk juist zijn. Dit zou een wel zeer omslachtige vorm van wijziging zijn.

Dat het ontslag zoodanige wijziging tot gevolg heeft, maakt het allerminst onrechtmatig.

Dat er ook na de reorganisatie bij het Rijkstucht- en Opvoedingswezen wordt „geïnspecteerd” is *in dezen tijd* te minder een aanwijzing, dat geen werkelijke verandering beoogd werd, nu immers de reorganisatie uitdrukkelijk is aangekondigd als gevolg van de omstandigheid, dat de Regeering een bepaalde bezuiniging meende te moeten doorvoeren, welke de Minister van Justitie in de Memorie van Antwoord op de Justitiebegrooting 1933 (blz. 16) „belangrijk” noemde.

Uw Commissie komt derhalve tot de slotsom, dat er geen grond is, om te verklaren, dat het verleende ontslag onrechtmatig is en dat er voor de Kamer geen aanleiding is eenig redres te bevorderen.

Zij stelt derhalve voor den Minister dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen.

Aldus vastgesteld 30 Maart 1933.

OUD.

VAN DIJK.

TILANUS.

VAN DER HEIDE.

GOSELING.